



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Caroli Spinolæ Societatis Iesv, Pro Christiana Religione In Iaponia Mortvi

Spinola, Fabio Ambrogio

Antverpiæ, 1630

Cap. VII. Missio in Insulam Portoricco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46233)

CAPVT VII.

Misſio in inſulam Portorico.

OPPIDANORVM conſeſſionibus auditis, viſum, donec naues inſtaurarentur, inſulam quoque peruagari, cū intelligerentur multi, non habuiſſe copiam ſeſe expiandi Paſchali- bus ferijs, per inualetudinem ſuorum Curionum. P. Superior in Brebe manſit expediendis rebus ad nauigationem neceſſarijs: ſimul ut Antiſtiti ciuibꝯſque per occaſionem ſeruiret. P. Alexander Ferrati, Socio vno comitante, officinas obijt in quibus conſicitur ſaccharum, vicinaque vrbi tuguria partem maximam Aethiopibus habitata, hominibus ignariſſimis rerum diuinarum; quibus indefeſſo labore patientiaque cū ſumma Fidei capita explicaffent, detractaque per crebras adhortationes inueteratā peccandi libidine, fructum operi parem retulerunt. Hi, quia diem herilibus obſequijs ſolidum impendere cogebātur, diminuatā ſomni matutini veſper- tinaque parte, conſeruis ad conſitendum gregibus accurrebant. Ego cum P. Hieronymo de Angelis circuitum inſula obeundo, vrbes omnes bimēſtri concurſaui. Egregia ſeſe obtulit tolerantia materia; cū & via aſperriſſima eſſent, admodūque incerta. Regio eſt montuoſa, tam multis latiſque interpolata fluminibus, vt credi vix

vix possit. Ad quinquaginta numerata sunt, suprararios, qui crebris aucti imbribus, vado, ut ceteri fluuij (sed cum periculo) transmittuntur, viasque frequenter interrumpunt. Vnum idemque flumen magnum iuxta ac præceps, undecies die vno traiecimus, eoque ego ferè haustus interij: equus quippe torrentis impetu abreptus concidit, atque nisi post breuem deuersionem, ingenti cõprehenso saxo, me fulcisset, haud dubiè periissem: hoc verò genus pericula non pauca interuenère. Aliàs die sæpe toto transitus expectandus erat, dum aquæ detexissent vias: tum verò per noctem humenti incubandum solo, dum cali serenitas rediret, manendum sub tecto ex palmis tumultuariè constipatis, postquam diurnis pluuijs benè permaduissimus. Cibum præbebant platanorum fructus, (sicus hi sunt Goa longi, Banane apud Brasilos appellantur) qui & acerbi sunt, & flammis tosti vicem explent panis: potio lactis erat. In vrribus tamen carnes, & aquarum suppetebat facultas, ac panis facti è farina radicum, quibus insulani viuunt. Primum, in quem venimus, pago nomen Cramo est, qui trans montes adiacet mari Australi, ubere iucundaque in planicie. Dissident inuicem domus vnà alteraque leucis, Aedemque sacram cingunt, factæ ex arundine omnes, aut palmis & paleâ. Quamprimum percrebuit rumor aduenisse duos nouæ Religionis homines, quales num-

quam antehac viderant, qui Parochi egrotantis loco vacarent, eorum noxis audiendis; convenire omnes, multique itinere quatuor quinqueve leucarum. Per occasionem festi Pentecostes, omnes unà cum Aethiopibus suis ad expianda venere scelera, caelestique Eucharistiae epulum eis praebitum est Dominicà insequente. Tanta his fames erat diuini verbi, quo dudum non fuerant refecti, ut denis continenter diebus, quibus isthic remansere, Sacro concionique quotidie interfuerint, liberis mancipijsque in ad nostram, ad audiendam Catechismi explicationem, missis. Fructus, DEI gratiâ, par operi fuit. Omnes namque de sanctissimae Trinitatis mysterijs, alijsque scitu necessarijs rebus fuere instructi: praecipue verò, confitendi, dolorisque cum emendationis proposito concipiendi ratio fuit explicata; quarum rerum ijs locis magna erat ignoratio. Hic multorum voluntariae accusationes de universae vitae criminibus apud Sacerdotem factae sunt. Concionibus verò, quae de quatuor Novissimis habita, salubrem DEI iniecere timorem. Plurimi ad corrigendos mores, salutemque propriam curandam, fuere persuasi. Cuius rei saepius manifesta indicia, quae lacrymarum profusione, quae rapinarum redhibitione, inimicorumque reconciliatione, ac scelerum consuetorum fugâ prodidere. Equidem adnixus sum sacrarum rerum eis magnam imprimere religionem;

nem, ut quisq; nimirum lustralē haberet aquam; ut sacris quæ distribuebam numismatis, debitas sceleribus pœnas redimerent; uti superstitiosa characterum amuleta, suspensis è collo cereis Agni bullis, commutarent. Existimabant namque per errorem multi, inditam characteribus illis à Pontifice esse vim quamdam variolis depellendis; quâ fraude per omnem vulgatâ insulam à me sunt exempti. Persuasi deinde ut templum superimposito tectō clauderēt, calices reliquâmq; Sacrorum supellectilem emerent, eumque morem annis sequentibus tenerent, ad Aedis cetera nuda ornatum instruendum. Infantulum denique, quæ primitiæ meæ fuere, aquis Baptismi piacularibus tinxi. Inde multorum lacrymis planctûque deplorati abiuiimus, ysdemq; in oppido Bucanas officijs defuncti, in amplam deuenimus Regionem, cui nomen Nouæ Salamancæ. Ad concionandum aggressus sum festo sanctissimæ Trinitatis, eâque occasione multa de Pœnitentiæ Sacramento dixi. Conuenere vicini, famâ acciti; eorûmq; non pauci sacre Eucharistiæ festo, Angelici panis epulo sunt refecti. Deinceps quoidie, aduocatâ concione, cuncti accurrere ad audiendum, ut aiebat vulgus, præconem quem DEVS in suam misisset conuersionem. Sextis quibusque Ferijs, cum de peccati grauitate ac turpitudine differerem, multorum consecutus est dolor ad scelera detestanda. Sab-
bato

bato Dominicis que erat sermo de peccatorum
remedijs, de vita emendanda proposito, ritèque
faciendâ exomologesi. Aliàs de ijs qua hominem
manent in extremis. In quo instituto tam no-
uam expertus sum diuinitus mihi adhiberi vim,
dicendique impetum; vt ipse admirarer copiam
utilissimorum argumentorum, qua cum insolito
audientium motu mihi subministrabantur ino-
pinanti. Adeò successit è sententia fructus, vt
publicè celebrarent, eam nauem non tam for-
tuito appulsu, quàm certo salutis suæ bono, fuisse
illuc diuinitus directam. Quin imò fatebantur,
persentiscere se insolitum quemdam ardorem
ad benè Christianèque viuendum. Femina à
strepitu auocata, vestimenta componebant ho-
nestiùs ad castitatem. Viri se accuratiùs dabant
cultui Religionis, planè vt internæ mutationis
facies, foris etiam eluceret. Neque hoc contenti,
singulis præterea noctibus plateas obeundo, cor-
pora nonnulli flagellis eruentabant, quod benè
longo temporis spatio fuit usurpatum. Festo
S. Barnaba de nocte Supplicatio ad lumina insti-
tuta, pro exorandâ culparum veniâ, obtinendâ-
que constantiâ in benè cæptis. Omnes ferè nudis
incessère pedibus, multique ad sanguinem se
verberauère, pueris per interualla misericor-
diam DEI lugubriter inclamantibus. Mulieres
aliquot, ne agnoscerentur, velata, iter genibus
perrepebant, aliæ lamentis planctibusque dolo-
rem

rem testabantur, spectaculum denique huiusmodi fuit, quod vel saxa ad miserandum commouisset. Cùm in Aedem sumus reuersi, abstinere me non potui, quin oratione ad Crucifixum uersâ, Christum compellarem. Id quod eo successit animi mei sensu, ut lacrymis non potuerim temperare. Tum abruptim peccata sua omnes cum fletu primùm detestari; verberibus deinde in se sentire, ut nullus superesset, qui non statueret in posterum offensâ Numinis abstinere. Supplicatione peractâ, noui, qui flagellis se acciperent, in templum successere; fueruntque qui, cùm totam orando peruigilassent noctem, manè ad Sacerdotis genua accidere, ad se denuò expiandum. A prandio Catecheticas quæstiones expediebat Sodalis meus P. Hieronymus, ad quæ pueri omnes cum Aethiopibus, multi que honoratiores conueniebant. Valebat is singulari in docendo gratiâ, ut neque facile patientia eius, hebetudine ignorantium irritaretur, neque taedio afficerentur audientes. Illud verò est affectus, ut breui summâ doctrinâ Christianâ capita uniuersi tenerent. Erat certè quòd DEO gratulareremur, cùm uideremus passim pueros Aethiopesque è templo in circulos denuò conuenire, inuicemque aut de propositis à Patre quæstionibus interrogare, aut repetere commendata. Magno mihi solatio fuere, qui extremo mense ad Pœnitentiâ Sacra reuersi, iam nihil veterum adferebant

bant offensarum. Assenerabant, si vel semel quotannis vnus aliquis ad eos redisset, repetitum ea quæ iam audierant, id fore certissimum presidium abstrahendi eos à consuetudine peccandi. Trigesimo die inter communes omnium lacrymas discessimus, habitoque itinere per exiguum oppidum, quod vocant Arécibo, cum eodem illis labores, æquali fructu animorumque motu, impendissemus, ad undecimum Iulij manipulis Christianæ messis onusti, diuinâ ope redimus in Portorico. Exeunte mense duplex me tertiana, laboribus incommodisque fessum inuasit: sed breuî abijt, naturæ magis beneficio, quàm medicinarum, quæ pauca reperiebantur, ut neque res ipsæ ferè necessaria. Consultatum inter nos, quid factò esset opus. Pluriumque ac Superioris etiam sententiâ decretum, ne Indica nauis, quâ veneramus, nos committeremus, quòd rimas adhuc ageret, grauiorisque periculi metus appareret, si tempestas aliqua accidisset. Conscendimus ergo partito, bini vnâ, bini alterâ, quæ simul erant vela factura. P. Gaspar Alphonsus Superior, eiusque comes, nacti sunt probè armatam, P. Hieronymus & ego exiguâ, eâque inermi veçti sumus; in quâ duo quidem è ferro erant tormenta, sed parua admodum, neque classiarij aderant, aut quisquam qui eorum tractandorum sciret artem. Noua tamen erat, apteque ad velificandi celeritatem facta. Annonam

nonam nostram vniuersam stipe collegimus, neque sanè patiebatur modestia, res quasdam recusari.

CAPVT VIII.

*Ab hereticis captus, in Angliam
abuehitur.*

VIGESIMA primâ die Augusti è Portorico soluimus, septenûm nauium comitatu cincti. Ego eger à tertianâ duplici, conscendi, quòd nauigationem valetudini conducere existimarent. Eodèmq̃ tempore comes meus morbo tentari cœpit, ut neuter alteri opem ferre posset. Post biduum sœua coorta tempestas est, imbribus permixta, quæ tres alios tenuit dies. Hæc naues egregiè vexauit quidem, me tamen febris in tantâ iactatione deseruit, sed redijt intra dies quinque simplex tertiana, quâ in sextum vsque Octobris conflictatus, nullum deserui officium iniuandis nautis. Classẽ nostram tempestas partita est, coniunximusque nos oneraria Belgicæ, quæ cum aquam rimis acciperet, ueheretque Castellanos & Lusitanos nobis amicos, nauis nostræ societatem expetierat; ut si quid nauigio suo fortè euenisset aduersi, ad nostrum se reciperent. Ea res iter nostrum uehementer retardauit, cum lentè nauis illa ferretur, subindeque nos eam opperiendo, decem leucarum iactura

ram